

עמ"מ 19006/07/15 - מדינת ישראל - נציבות שירות המדינה נגד רחל שם טוב

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
עמ"מ 19006-07-15 מדינת ישראל - נציבות שירות 22 נובמבר 2015
המדינה נ' שם טוב

בפני כב' השופט יגאל גריל, שופט בכיר
המערערת: מדינת ישראל - נציבות שירות המדינה באמצעות פרקליטות
מחוז חיפה - פלילי ע"י ב"כ עו"ד גב' שרון איל

נגד
המשיבה: רחל שם טוב
ע"י ב"כ עו"ד מנחם רובינשטיין

פסק דין

א. בפני ערעור נציבות שירות המדינה (להלן: "**המערערת**"), על גזר דינו של בית הדין למשמעת של עובדי המדינה, מיום 4.6.15, בתיק בד"מ 23/14 (בראשות עו"ד אברהם בן קרת), לפיו הוטלו על המשיבה, גב' רחל שם טוב (להלן: "**המשיבה**"), אמצעי המשמעת הבאים: נזיפה חמורה והפקעת משכורת אחת שתנוכה בשישה תשלומים שווים החל מיום 1.8.14.

ב. הנסיבות הצריכות לענין הינן בתמצית אלה:

בכתב התובענה מיום 18.3.14 צוין, כי המשיבה, ילידת שנת 1960, הועסקה כקצינת מינהלה בתחנת טבריה בשירותי כבאות והצלה. המשיבה נדרשת בעבודתה לדווח נוכחות באמצעות החתמת כרטיס הנוכחות בשעון הנוכחות בתחילת יום עבודה ובסיומו. בעת יציאה פרטית במהלך שעות העבודה על המשיבה לדווח על כך לחדר המבצעים בתחנה, וכן להחתים כרטיס נוכחות בעת יציאתה ובעת שובה.

כמו כן, כל יציאה פרטית במהלך יום העבודה למשך למעלה משלושים דקות מחייבת קבלת אישור מראש מן המנהל. נטען בתובענה, שהחל משנת 2010 ועד דצמבר 2013, נהגה המשיבה לצאת לענייניה הפרטיים במהלך שעות העבודה לפרקי זמן משתנים מבלי להחתים כרטיס נוכחות ביציאה ובחזרה וזאת, בין היתר, במועדים המפורטים בנספח א' לתובענה.

נטען גם, שבגין דיווחיה אלה קיבלה המשיבה במרמה שכר עבור שעות עבודה אשר לא היתה זכאית לו, ובכך הפרה את הוראות סעיפים 17 (1) עד 17 (4) של חוק שירות המדינה (משמעת) התשכ"ג-1963 (להלן: "**החוק**").

נספח א' המצורף לכתב התובענה מתייחס לשישה עשר מקרים שהתרחשו בין 30.10.13 עד 10.12.13 כשזמן ההיעדרות לעניינים פרטיים ללא החתמת כרטיס, נע בין 45 דקות ועד לשעתיים ורבע.

ג. בפתח הדיון בתאריך 31.7.14 הודיע ב"כ המערערת לבית הדין, כי סעיף 2 בפרטי האישום מתוקן במובן זה שבמקום "**החל משנת 2010**" יאמר: "**מפברואר 2013 ובסמוך לכך עד ...**", וכתב התובענה תוקן בהתאם.

בנוסף תוקן המונח "**דיווחים כוזבים**" ל- "**דיווחים סותרים מציאות**", וכמו כן, נמחק המונח "**במרמה**".

ד. מסכת הראיות נפרשה במלואה בפני בית הדין, ובהכרעת הדין המפורטת מיום 13.4.15 ציין בית הדין, כי ביחס לתקופה שמחודש פברואר 2013 ועד 29.10.2013, לא הביאה המערערת ראיות מספיקות, וללא תיעוד התומך ביציאה ללא דיווח בתקופה שמחוץ לנספח א' (דהיינו, ביחס לתקופה שקדמה ל-30.10.13), אין מקום לדון בתקופה זו, ומכאן, שהכרעת הדין מתייחסת אך ורק לתאריכים המנויים בנספח א' מיום 30.10.13 עד 10.12.13.

ה. בית הדין הרשיע את המשיבה בעבירות שיוחסו לה בכתב התובענה, בהתייחס אך ורק לתקופה נשוא נספח א', אך זאת ביחס לעבירות לפי סעיף 17 (1) עד 17 (3) של החוק, ואילו לגבי סעיף 17 (4) של החוק (התנהגות בלתי הוגנת של עובד במילוי תפקידו או בקשר איתו), קבע בית הדין, כי יש לזכות את המשיבה.

ו. בגזר הדין אשר ניתן ביום 4.6.15 ציין בית הדין, כי המערערת עתרה להטלת אמצעי המשמעת של נזיפה חמורה, פיטורין לאלתר, ופסילה לרשות הארצית לכבאות ולהצלה לתקופה של חמש שנים.

המערערת טענה בפני בית הדין, שיש להתייחס בחומרה למעשים בהם הורשעה המשיבה, מעשים בהם יש פגיעה קשה באמון בשירות הציבורי. התקופה בה ביצעה המשיבה את הדיווחים הכוזבים, כך טוענת המערערת, אינה קצרה, אין המדובר במעידה חד פעמית ומה גם שהמשיבה היא קצינה במעמד בכיר בשירות המדינה.

ז. נציג המשרד הצטרף לעמדתה של המערערת לענין מידתם של אמצעי המשמעת והבהיר, כי מדובר בקצינה העובדת מעל 30 שנה. עד לשנת 2008 היא היתה בתפקיד המזכירה הראשית של האיגוד, וקצינת מינהלה וניהלה שורה ארוכה של תפקידים, לרבות תפקידי כח אדם והיא מכירה את הנהלים.

מתוך עיון בתיק האישי של המשיבה, כך נטען, עולה שהחל משנת 2009, לאחר שמפקדו הקודם של השירות הורשע, סירבה המשיבה לקבל את הדין בכל הנוגע לרה-ארגון שנעשה באיגוד.

גם בעבר בשנת 2010, כך נטען בדברי נציג המשרד, נקראה המשיבה למפקד השירות דאז בענייני יציאה בשעות העבודה. בשנת 2010 פנתה המשיבה למבקר המדינה על כך שמתנכלים לה בעבודה ועל פגיעה במעמדה ואולם, מבקר המדינה לא התערב.

התנהלות המשיבה משנת 2009 עד היום מראה התנהלות לא תקינה, גם בנושאי יציאות לתפקיד וגם בנושאים אחרים.

ח. מטעם המשיבה נטען בפני בית הדין, שהיא עבדה למעלה משלושים שנה וקיבלה תעודות הצטיינות הן בשנת 2001 והן בשנת 2007.

בכל התקופה מאז שנת 2009 התחננה המשיבה לקבל עבודה ולא קיבלה.

הוגשו מטעם המשיבה מסמכים בדבר הקורסים שעברה המשיבה ותעודות הערכה.

הסניגור הדגיש, שהעבירות בהן הורשעה המשיבה מתייחסות לפרק זמן של 38-39 יום וסה"כ השעות עומדות על פחות מ-20 שעות דיווחים שאינם נכונים.

הודגש, כי המשיבה מועסקת בשירותי הכבאות מזה 37 שנה, שימשה כמזכירתו של מפקד השירות ולאחר מכן כקצינת מנהלה.

בשנת 2007 יצאה המשיבה לקורס קצינים והיתה הקצינה הראשונה בשירותי הכבאות. סיימה בהצלחה וחזרה לתחנת טבריה.

בשנת 2009 עברה המשיבה תאונת עבודה בה שברה את שתי רגליה והיתה מושבתת ל-11 חודשים. משחזרה התחזור לה, כי בפועל היא פוטרה, דהיינו, היא הוגדרה כ"אל תקנית" והחלה לחפש עבודה.

העובדה שלא סיפקו לה עבודה הציקה לה ופגעה בכבודה.

מנהליה החדשים של התחנה, שהחליפו את המפקד שהסתבך, ראו בה "שריד" מן ההנהלה הקודמת ולא אהבו זאת.

ט. עוד טען הסניגור בפני בית הדין, כי שכרה של המשיבה נפגע בהיותה מושעת כשנה. הסניגור הפנה לענייניו של מאיר לוגסי (בד"מ 24/14), אף הוא מתחנת טבריה, שהורשע בסעיפים 17 (1) עד (4) של החוק בגין 10 חודשים של דיווחים כוזבים, ולא פוטר לאחר שבית הדין קבע שעונש של פיטורין חמור

מידיי ואינו מידתי.

לטעמו של הסניגור, המקרה של מאיר לוגסי חמור בהרבה והמדינה לא הגישה ערעור על גזר דינו.

הסניגור הפנה לעקרון אחדות הענישה, והדגיש את עברה החיובי של המשיבה והצטיינותה בתקופת עבודתה הקודמת, וכן הגיש הסניגור אסופת פסיקה לתמיכה בעמדתו.

י. עוד טען הסניגור, שמהכרעת הדין עולה שהיתה זו התנהגות חריגה מצד המשיבה, אשר מצטערת על מעשיה, ויש לכך רקע.

המשיבה מעוניינת לחזור לעבודה כדי לאפשר לה לסיים את יתרת שנות עבודתה עד צאתה לגמלאות, ויש לזקוף לזכותה את השירות הטוב ורוב השנים.

יא. ב"כ המערערת השיב על טיעוני הסניגור בפני בית הדין וציין, כי המערערת שקלה את מכלול שיקולי הענישה במקרה דנא, ואכן המערערת נמנעה מלדרוש פסילה לשירות המדינה כדי לא לפגוע בתנאים הסוציאליים של המשיבה, למרות שהפסיקה קובעת שהאינטרס הציבורי גובר על האינטרס של העובד.

בענין מאיר לוגסי, כך הסביר ב"כ המערערת, לא נדרשו פיטורין בגלל נסיבות קשות ביותר של העובד.

בהתאם לפסיקה, כך מציין ב"כ המערערת, גם במקרים חמורים פחות, הנאשמים לא נשארו בשירות.

יב. המשיבה עצמה אמרה לבית הדין כך (עמ' 90 לפרוט' בפני בית הדין):

"קודם כל, אני מצטערת על מה שקרה. בטח ובטח לא מביא לי כבוד ואני חושבת שקיבלתי עונש מספיק בזה ששנה שלמה אני לא עובדת וממורמרת בבית זהו, אני רוצה לחזור לעבודה. אני מבקשת לחזור לעבודה".

יג. בית הדין עמד בגזר דינו על חומרת מעשיה של המשיבה שהורשעה ב-16 מקרים של דיווחים כוזבים במהלך תקופה קצרה יחסית. בית הדין עמד על כך, שדפוס ההתנהגות חמור למדי, יחד עם זאת צוין, שכתב התובענה המקורי ייחס למשיבה דיווחים כוזבים במשך שנים, בעוד שכתב התובענה המתוקן התייחס לתקופה של עשרה חודשים, וההרשעה היתה ביחס ל-16 מקרים שבוצעו במהלך כחודש ומחצה.

יד. בית הדין הפנה לפסיקה ממנה עולה החומרה בה יש להתייחס לסוג זה של עבירות (בר"ש 8785/14

דורית מרגי נ' מדינת ישראל (12.1.2015) תוך שימת דגש על המעילה באמון הכרוכה במעשים אלה, ולכן יש להקפיד שאמצעי המשמעת יהווה תגובה הולמת ומרתיעה, שהרי מדובר בהוצאת כספים מקופת הציבור על יסוד דיווח שווא.

ואולם, בית הדין מציין, שלא כל תיק של דיווחים כוזבים מסתיים באמצעי המשמעת החמור של פיטורין. כך בבד"מ 24/14 **נציבות שירות המדינה נ' מאיר לוגסי** (23.6.2014), שניתן על ידי אותו מותב, הורשע הנאשם ששימש בתפקיד עובד ניקיון בתחנת הכיבוי טבריה, בעבירות לפי סעיף 17 (1) - (4) של החוק, ב-14 מקרים של דיווחים כוזבים על פני תקופה דומה לזו של המשיבה, וכן הודה בדיווחים כוזבים נוספים במשך תקופה שאינה ידועה לתביעה, והגם שהמערערת עתרה לפיטורין בענין **מאיר לוגסי** החליט בית הדין שאין זה התיק המתאים להעברת מסר מרתיע, שכן מדובר בעובד ניקיון זוט, מפרנס יחיד, שהגורל לא האיר פנים לו ולמשפחתו, וכן התרשם בית הדין מן החרטה הכנה שלו והפנמתו את הפסול שבמעשיו.

טו. באשר לחמישה גזרי דין אליהם הפנה הסניגור בהם הורשעו נאשמים בעבירות של דיווחים כוזבים בנסיבות חמורות יותר מאלה של המשיבה, מבלי שפוטרו, העיר בית הדין, כי באותם מקרים מדובר היה בהסדרי טיעון (זולת המקרה של **מאיר לוגסי**), ולכן אין ללמוד מהם לעניינו.

טז. בית הדין עמד על כך, שאמצעי המשמעת מוטלים כדי ליצור הרתעה בקרב עובדי המדינה ולמנוע פגיעה משמעותית בתפקוד שירות המדינה ותדמיתו.

ואולם, בד בבד, יש להביא בחשבון את השיקולים האינדיווידואליים של כל נאשם ועל בית הדין להגיע לנקודת איזון עונשית ראויה.

יז. בית הדין פירט את נסיבותיה האישיות של המשיבה, ויחד עם זאת הדגיש את היותה עובדת ותיקה ומנוסה כשמעצם תפקידה כקצינת מנהלה נדרשת ממנה הקפדה על נהלי עבודה ואחד החשובים ביותר הוא הקפדה על דיווחים נכונים ומדויקים של שעות העבודה, וכפי שנקבע בעש"מ 4123/95 **יוסף אור נ' נציב שירות המדינה**, פ"ד מט(5) 184 (1996), ככל שעובד מדינה בכיר יותר כך יש להתייחס ביתר חומרה לעבירות משמעת המבוצעות על ידו, אך כאמור לצד שיקולים אלה על בית הדין לבחון כל מקרה לגופו ולנסיבותיו המיוחדות (עש"מ 10250/01 **מוכתרי נ' נציבות שירות המדינה** (10.2.2002)).

יח. בית הדין עמד על כך, שמפקדה של המשיבה, מר שחר צאירי, העיד, כי לא מילאה הוראות באופן רצוף כבר בשנת 2010.

יט. המשיבה מצידה הקליטה את מר שחר צאירי כשהיא מבקשת ממנו לאפשר לה לעבוד וכן צורפו מכתבים מעורך-דין מטעם המשיבה אל שירותי הכבאות הדורשים להחזירה למעמדה הקודם.

מכאן, שמצבה של המשיבה שונה משמעותית לרעה, אך אין בכך כמובן כדי להצדיק כהוא זה את התנהגותה של המשיבה ואת דיווחיה הכוזבים.

בית הדין מציין, שמן הראיות עולה, כי במשך חמש שנים משנת 2009 ועד השעייתה ביום 8.6.14, יחסי העבודה של המשיבה עם הממונים עליה היו רעועים ביותר. מחד גיסא, עומדת לזכות המשיבה תקופה של כ-30 שנים בהן תפקדה, ככל הנראה, ללא דופי ומאידך גיסא, בניגוד לעניינו של **מאיר לוגסי**, יש להביא בחשבון שהמשיבה היא קצינה האמונה על נהלי המשרד והפרה אותם. פער זה בין שני הנאשמים עשוי להצדיק, כך מציין בית הדין, הטלת אמצעי משמעת חמורים יותר על המשיבה, ואולם, בית הדין החליט בסופו של דבר להימנע מהטלת אמצעי משמעת חמורים יותר, וזאת עקב הפער המשמעותי בין כתב התביעה המקורי, שהתייחס לשנים של דיווחים כוזבים, תוקן ל-10 חודשי דיווחים כוזבים וההרשעה היא בגין דיווחים כוזבים לתקופה של כחודש ומחצה. לפערים אלה יש משמעות, כך ציין בית הדין, לטובת המשיבה.

כמו כן ציין בית הדין, שנסיבות עבודתה של המשיבה בשנים האחרונות היו קשות למדי, כמתואר כבר לעיל. אמנם, **לא** היתה כל הצדקה לפעול כפי שפעלה המשיבה, ולכן גם הורשעה, ואולם, אמצעי משמעת של פיטורין חמור מדי, ואין לו הצדקה בנסיבות אלה.

כ. בית הדין החליט לנהוג במשיבה לפנים משורת הדין מתוך תקווה שהמשיבה תיקח את הדברים לתשומת לב, תמלא את הוראות הממונים עליה ותימנע מכל הפרה, קלה כחמורה. למפקדי השירות ממליץ בית הדין לנסות ולשלב את המשיבה בצורה נאותה בעבודה, ככל שהדבר יתאפשר, ואם לא יתאפשר הדבר, ממליץ בית הדין לבחון אפשרות לאפשר למשיבה לסיים את השירות באופן שישיב את רצונם של כל הצדדים.

כא. נוכח כל האמור לעיל, הטיל בית הדין על המשיבה את אמצעי המשמעת שפירטתי בפתח דבריי ועל כך מונח בפניי ערעורה של הנציבות.

במסגרת הערעור נטען, כי בית הדין הקל עד מאד בעונשה של המשיבה תוך מתן משקל יתר לשינוי נוסח התובענה המקורית אל מול הכרעת הדין, כמו גם לנסיבותיה האישיות של המשיבה, ולזמן הקצר יחסית בו נעברו העבירות.

לטענת המערערת תיקון כתב האישום באופן שיוחסו למשיבה עבירות רק מפרברואר 2013 נבע מכך שרק בפברואר 2013 הפכו שירותי הכבאות וההצלה לחלק משירות המדינה והוכפפו לחוק.

עד פברואר 2013 היו שירותי ההצלה כפופים לרשויות המקומיות ולאגודי הערים.

מוסיפה המערערת, שהמשיבה לא נאלצה להתגונן במשפט ביחס לתקופה שלפני פברואר 2013, שהרי תיקון

התובענה בוצע בטרם שמיעת הראיות.

גם הזיכוי לתקופה מפברואר 2013 עד 29.10.13, כך טוענת המערערת, לא נבע מחוסר אמון בעדי התביעה אלא עקב העדר תיעוד תומך לתאריכים אלה.

כב. טוענת המערערת, שבית הדין התעלם מן העובדה שבעבר נקראה המשיבה לסדר מספר פעמים בגין יציאותיה לעניינים פרטיים ובכל זאת ביצעה את העבירות בהן הורשעה.

כך, למשל, הוזמנה המשיבה לשיחה עם מפקדה בסוף ינואר 2010 (ת/12) ונאמר לה שהיא מפרה פקודות ונהלים ביציאתה מן התחנה בשעות היום, ואילו המשיבה ענתה שאינה רואה בכך פסול. מספר ימים לאחר מכן נשלח אליה (בתחילת פברואר 2010) מכתב בענין זה (ת/11).

כג. בנוסף, כשבוע לפני המועד הראשון המצויין בכתב התובענה, נתלה בתחנה מסמך על לוח המודעות (ת/6) המרענן את נהלי היציאה מן התחנה שלא בתפקיד. אמנם בתקופה שנכתבו ת/6, ת/11 ו-ת/12 לא היו שירותי הכיבוי כפופים לנציבות ולא ניתן להרשיע את המשיבה בהפרת החוק במועדים אלה, אולם לענין הענישה, כך טוענת המערערת, יש חשיבות לכך שהמערערת הוזהרה שוב ושוב בעבר לבל תפר את הנהלים ושלא תצא מן התחנה ללא החתמת כרטיס או דיווח, אך היא התעלמה מכך.

כד. מוסיפה המערערת, שגזר הדין המקל עלול להעביר מסר שגוי באשר לדיווחים כוזבים.

יציאה מן התחנה ללא אישור וללא דיווח עלולה לפגוע ביחסי העבודה ואף בפעילות השוטפת של הארגון, קל וחומר בהיות המשיבה קצינה האמונה על נוהלי המשרד ואמורה לשמש דוגמא לאחרים.

עוד טוענת המערערת, שגם יש הבדל בין עניינה של המשיבה לעניינו של מאיר לוגסי, וזאת נוכח תפקידה הבכיר כקצינה בתחנה וגם נוכח האזהרות ששוגרו אליה בעבר טרם נקיסת הליכי המשמעת.

בנוסף הביע מאיר לוגסי חרטה כנה והפנים את הפסול שבמעשיו.

כה. עוד מציינת המערערת, שהיא כבר הביאה בחשבון את נסיבותיה האישיות של המשיבה ואת נסיבות המקרה, ולכן נמנעה מלבקש את פסילתה משירות המדינה או לפגוע בפיקווי הפיטורין של המשיבה.

לטעמה של המערערת, התקופה הקצרה יחסית בה בוצעו העבירות (כחודש ומחצה) משמשת נסיבה לחומרה, שכן מדובר ב-16 מקרים בתאריכים שונים כשבוע לאחר שנתלה מכתב המפקד (ת/6) על לוח המודעות, ובו ריענון הנהלים והפקודות.

כו. המערערת מצביעה על פסיקה בה פוטר עובד לאחר שהורשע ב-15 דיווחים כוזבים על פני מספר חודשים (בד"מ 81/14 נציבות שירות המדינה נ' דוד יאסי (7.5.2015)).

חשיבות נוספת לאמצעי המשמעת שראוי להטילם נובעת מכך, שהמשיבה מתגוררת בעיר שאיננה גדולה ודווקא משום כך, יש חשיבות לתדמית השירות הציבורי והרתעת הרבים, שהרי מן הסתם מוכרת המשיבה בעיר ובתחנה כקצינה וותיקה במערך הכבאות, וכמי שהיתה יד ימינו של מפקד התחנה לשעבר, ונראתה כשהיא יוצאת מן התחנה בשעות העבודה לסידורים פרטיים. דבר זה מחייב הטלת אמצעי משמעת הרתעתיים.

לפיכך, עותרת המערערת לפיטוריה של המשיבה לאלתר ופסילה משירותי הכבאות וההצלה לתקופה של חמש שנים.

כז. בתשובתו לערעור מצביע הסניגור על כך, שמדובר בגזר דין מנומק ובו פירט בית הדין, לאחר שמיעת עדים רבים, ועיון במוצגים שהגישו שני הצדדים, את טעמיו לתוצאה אליה הגיע, וזאת לאחר שבית הדין ציין, כי התלבט לא מעט באשר לאמצעי המשמעת שראוי להטיל על המשיבה.

הסניגור מדגיש, שבית הדין נתן משקל לתכליות השונות של הדין המשמעתי ואיזן בין הנסיבות האישיות של המשיבה לבין הערכים החברתיים והאינטרס הציבורי.

בית הדין ביסס את גזר דינו, כך מציין הסניגור על שלושה אדנים:

1. למעלה משלושים שנה עבדה המשיבה ללא דופי.

2. הפער המשמעותי בין כתב התביעה המקורי, שייחס למשיבה ביצוע מעשים על פני פרק זמן של שנים, תיקונו כך שהתייחס לעשרה חודשים, והרשעת המשיבה לגבי תקופה של חודש ומחצה.

3. נסיבות עבודתה הקשות של המשיבה בשנים האחרונות כמפורט בגזר הדין, ובכלל זה מידורה, והתעלמות ממנה, כשלאחר שחזרה מ-11 חודשי מחלה עקב שברים בשתי רגליה התחוויר לה שאין לה הגדרת תפקיד מדויקת ומצבה שונה משמעותית לרעה.

מוסיף הסניגור, שבסיום דבריו העיר בית הדין, שגם כעת לא תהא חזרתה של המשיבה קלה ועלולה להיות רצופה קשיים ושינויים ארגוניים.

כח. הסניגור עותר לכך, שגזר הדין ייוותר על כנו. הסניגור מוסיף, שאין בסיס לטענת המערערת כאילו

צמצום התובענה לתקופה שמתחילה בפברואר 2013 נבע מכך שעד אותה עת היו שירותי הכבאות וההצלה כפופים לרשויות המקומיות ולאגודי הערים, שכן לטעמו גם על הרשויות המקומיות ואגודי הערים חל חוק שירות המדינה, והם חשופים לעבירות משמעת כפי שנקבע בחוק הנ"ל.

כט. נטען על ידי הסניגור, כי אין זה נכון שבית הדין התעלם מכך שהמשיבה הוזהרה לבל תפר את נוהלי התחנה ותצא מחוץ לתחנה ללא החתמת כרטיס ו/או דיווח, שהרי בית הדין התייחס לעובדה זו וציין כי **"איננו קובעים כי עדותו של שחר צאירי אינה אמינה עלינו, אך בהיעדר תיעוד תומך ליציאה ללא דיווח בתקופה, שמחוץ לנספח א', אין מקום לדון בתקופה זאת"** (עמ' 20 של הכרעת הדין).

ל. לטעמו של הסניגור, העבירות בעניינו של מר מאיר לוגסי חמורות יותר מן העבירות בהן הורשעה המשיבה, הואיל והן נפרסות על פני פרק זמן ארוך יותר (10 חודשים וכן גם תקופה שאינה ידועה למאשימה), ולמרות זאת נדון מר לוגסי לעונש דומה לזה של המשיבה.

כמו כן מציינת המשיבה, שאף היא, כמו מר מאיר לוגסי. הביעה חרטה וצער על מעשיה.

לטעמו של הסניגור, אין להתעלם מן הפסיקה באשר לאחידות בענישה ויש להתייחס לעניינה באופן דומה לעניינו של מר לוגסי, ואין לבצע אבחנה בין המעשים (ע"פ 5769/14 יונתן אלרואי נ' מדינת ישראל (20.9.2015)).

לא. מוסיף הסניגור, שבית הדין לא התעלם ממעמדה הבכיר של המשיבה ואיזון איזון עונשי ראוי תוך שילוב התכליות השונות של הענישה המשמעתית, וציין, כי למרות היותה קצינה בפועל מעמדה במקום העבודה היה בתחתית ההיררכיה, בתקן "אל תקני", וממודרת מביצוע עבודה.

עוד הדגיש הסניגור, כי המשיבה משרתת בשירותי הכבאות וההצלה מזה כ-37 שנה, והיתה הקצינה הראשונה בארץ שסיימה בהצלחה קורס קציני כבאות והצלה.

בתחילת 2009 מעדה המשיבה במשרד, שברה את שתי רגליה, ונזקקה ל-10 חודשי שיקום בהם היתה מרותקת לביתה.

לב. בנוסף, מאז 5.6.14 מושעת המשיבה מעבודתה, ולמרות שלפי תוצאת גזר הדין בבית הדין למשמעת היה עליה לחזור לעבודה, בחרה הרשות הארצית לכבאות והצלה שלא להחזיר את המשיבה לעבודתה ולהמתין לסיום כל ההליכים נגדה.

לג. בישיבה שהתקיימה בפניי ביום 8.11.15 שמעתי את תמצית טיעוניהם של שני הצדדים.

ב"כ המערערת עמדה, בין היתר, גם על המסר, לפיו מי שיוצא בשעות היום לסידורים אישיים ואינו מעביר כרטיס נוכחות, ומורשע בדיון, צפוי לעונש מקל ביותר בדמות הפקעת חודש משכורת.

יש איפוא, לטעמה, להורות על פיטוריה של המשיבה תוך שמירת זכויותיה הסוציאליות.

חומרה יתרה יש בהיותה קצינה שאמורה לשמש דוגמה לאחרים ומה גם שביצעה את העבירות כשבוע לאחר שנתלה מכתב של המפקד על לוח המודעות ובו ריענון נהלים ופקודות לענין יציאה בשעות העבודה לסידורים אישיים.

לא היה מקום, כך טוענת המערערת, להתחשבות כה רבה בנסיבותיה האישיות של המשיבה.

לד. הסניגור חזר על כל הטענות שבכתב התשובה וציין, כי המשיבה זוכתה מן העבירה לפי סעיף 17 (4) של החוק בדבר התנהגות בלתי הוגנת של עובד במילוי תפקידו.

הסניגור הדגיש, שכתב התובענה העיקרי ייחס למשיבה עבירות מאז שנת 2010, אך בהעדר ראיות צומצמה התובענה רק לתקופה מפברואר 2013. בתום הראיות הורשעה המשיבה רק לגבי תקופה של כ-40 יום מ-30.10.13 עד 10.12.13, כשכל השעות בהן עסקין מסתכמות ב-20 שעות לערך.

כמו כן, חזר והפנה הסניגור גם בטיעונו שבעל פה לעניינו של מר **מאיר לוגסי**, שהוטלו עליו אותם אמצעי משמעת והוא חזר לעבודה הגם שהורשע לגבי תקופה של עשרה חודשים והורשע גם בעבירה לפי סעיף 17 (4) של החוק, עבירה שממנה זוכתה המשיבה.

הסניגור חזר והדגיש, שהמשיבה אמנם קצינה, אך בפועל מודרה, היתה תקופה ארוכה "**אל תקניתי**" והתחננה, כעולה מן התמלילים, לשיבוצה בעבודה.

לה. באשר להודעה שנתלתה על לוח המודעות, שבוע לפני שבוצעה הראשונה שבעבירות (מוצג ת/6), טוען הסניגור, שההודעה נתלתה באגף המבצעים, ואילו המשיבה לא היתה חלק מאגף זה, אלא הושיבו אותה ליד שולחן במרתף והיא לא ראתה הודעה זו (עיינו לעניין זה בעדות המשיבה עמ' 83 לפרוט' שורות 21-23).

לו. הסניגור ציין, שלטעמו ערך בית הדין את כל האיזונים ושקל את כל השיקולים הרלוונטיים ואין להתערב בגזר הדין, שבסיומו אף מבקש בית הדין ששני הצדדים יעשו מאמץ ששילובה של המשיבה בעבודה יתבצע בצורה תקינה.

לז. המשיבה עצמה אמרה בדיון, שהיא עוכבה בדרגה אשר קיבלה בסיום קורס הקצינים (להב משנה) משנת 2007 עד 2013, ורק אז, משהוכפפו שירותי הכבאות וההצלה למשרד לביטחון פנים, קיבלה המשיבה דרגת להב, אך בכל זאת לא ניתן לה כל תפקיד בתחנה, למרות שביקשה זאת, אך דחו אותה.

לח. לאחר שנתתי דעתי לכתב התובענה המתוקן, להכרעת הדין, לטיעוניהם של הצדדים בפני בית הדין והמוצגים שהוגשו, לגזר דינו של בית הדין, לנימוקי הערעור, לנימוקים בכתב התשובה לערעור, ולטיעונים שהביאו בפניי באי כוחם של שני הצדדים בישיבה מיום 8.11.15 מסקנתי היא שדין הערעור להתקבל חלקית.

לט. אין ספק, שהעבירות שביצעה המשיבה ובהן הורשעה - חמורות הן.

בפסיקת בית המשפט העליון ובתי הדין למשמעת הודגשה שוב ושוב החומרה הנובעת מהפרת האמון, ולמעשה המעילה באמון הצבור, כמו גם הפגיעה בתדמית המערכת ומעילה באמון שנותנת המערכת בעובד או בעובדת המבצעים עבירות מסוג זה, של אי-החתמת כרטיס נוכחות בשעת יציאה לסידורים אישיים, הימנעות מדיווח על ההיעדרות, וממילא קבלת כספים בגין שעות בהן העובד/ת כלל לא היו בעבודה אלא בסידורים אישיים. יודגש, שלא דווקא היקף ההפסד הכספי הוא המשמעותי (אם כי אין לזלזל בכך), אלא עצם הפגיעה המהותית באמון.

מ. פועל יוצא מן החומרה הטמונה בעבירת משמעת זו הינם אמצעי המשמעת החמורים שאמורים להינקט כנגד עובד/ת המורשעים בעבירה מסוג זה, ועיינו: עש"מ 10129/01 **מדינת ישראל נ' טליה גניש** (11.3.2002).

"כבר נאמר לא אחת בפסיקתנו, כי עובד הציבור הוא נאמן הציבור. החומרה במעשים מן הסוג שבו הורשעה המשיבה, אינה נעוצה בהיזק הכספי ואף לא בחסר בממון בקופת המדינה, אלא במעילה באמון הכרוכה במעשים אלה. קשת המעשים הנכללים בעבירות של מעילה באמון היא מגוונת ומבטאת מידות חומרה שונות. היא כוללת עבירות חמורות כגניבה ממעביד, מעשי מרמה או זיוף וכן הפרת אמונים ואף מעשים שאינם פליליים במובהק, אשר היסוד של מעילה באמון הוא היסוד הדומיננטי בהם. בשל עוצמת הפיתוי והקלות בה ניתן להערים על המערכת בכל הנוגע לקבלת טובות הנאה שלא כדין..."

כך גם עש"מ 5626/05 **אוחנה נ' מדינת ישראל - נציבות שירות המדינה** (14.3.2006):

"אין כמו מצג שוא בדבר הימצאות בעבודה כאשר עובד נעדר ממנה, וקבלת שכר בעבור שעות עבודה שלא בוצעו כדי לפגוע באמינותו של השירות הציבורי בעיני הציבור, וכדי לשקף ניצול כספי ציבור למטרות זרות. קבלת תמורה כספית על ידי עובד בגין שעות עבודה אותן לא ביצע כאשר היה עסוק בענייניו הפרטיים כמוה כשליחת יד בכספי ציבור..."

ובבר"ש 8785/14 **מרגי נ' מדינת ישראל**, בפיסקה י"ח (12.1.2015):

"מדובר, איפוא, במעשים המצויים ברף החומרה הגבוה של עבירות המשמעת בשירות הציבורי, העלולים במקרים מסוימים להגיע לפלילים, ובהתאם, על רמת הענישה להיות, על דרך הכלל, במדרג הגבוה ביותר, קרי, פיטורין."

מא. למעשים בהם הורשעה המשיבה יש לייחס נופך חומרה וזאת בהיותה בדרגת קצינה, ובהיותה מודעת לחובה להקפיד על קיום נהלים, ועיינו בפסק הדין שאליו הפנה בית הדין בגזר דינו:

"כידוע, אמצעי המשמעת נועדו להרתיע מפני ביצוע מעשים שיש בהם כדי לפגוע בטוהר המידות בשירות המדינה, בתפקודו התקין ובאמון הציבור בו. ככל שהמעשים שהנאשם הורשע בהם חמורים יותר, וככל שדרגתו בשירות המדינה בכירה יותר, כך מתחזק הצורך להעביר מסר ברור וחד המוקיע את מעשיו על-מנת לשרש תופעות פסולות בשירות המדינה ולמנוע את הישנותן בעתיד..." (עש"מ 7113/02 מדינת ישראל נ' שחר לוי, פ"ד נז(3) 817 (2003)).

מב. גם בעש"מ 4123/95 יוסף אור נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(5) 184 (1996) הודגש, שככל שעובד מדינה בכיר יותר, כך יש להתייחס ביתר חומרה לעבירות משמעת אותן הוא מבצע.

מג. חרף כל זאת, על בית הדין למשמעת למצוא את נקודת האיזון העונשית הראויה, ולהביא בחשבון גם את נסיבותיו האישיות של העובד/ת, תוך שמירה על עקרון המידתיות, ועיינו: ער"ם 8372/05 בארנו גבריאולוב נ' עיריית תל אביב-יפו (14.3.2006), שם כתבה כב' השופטת (בדימוס) א. פרוקצ'יה:

"מידתיות אמצעי המשמעת הננקטים נגזרת מנסיבותיו המיוחדות של המקרה, מעוצמת חומרתה של העבירה, וממשקל הנסיבות האישיות לנאשם. בשיקולול הערכים הרלבנטיים, יש להגיע לנקודת איזון עונשית ראויה אשר תשלב בין האינטרס הציבורי ביישום ראוי של נורמות המשמעת בשירות הציבורי, בד בבד עם דאגה לגורלו של הפרט באופן שהענישה תהיה מידתית ותהיה תואמת את מכלול האינטרסים הראויים לאיזון..."

וכך גם: עש"מ 7635/05 ירדנה שרתוק נ' נציבות שירות המדינה, בפיסקה 13 (29.1.2007), שם הובהר, כי יש לשקול גם את ההיבט האישי והאנושי הקשור בנאשם ונסיבות חייו ועוצמת הסטייה בהתנהגותו מול תרומתו לשירות הציבורי.

מד. מהתם להכא: באת כוח המערערת הסתמכה, בין היתר, על גזר הדין של בית הדין למשמעת ב-בד"מ 81/14 נציבות שירות המדינה נ' דוד יאסי (מיום 7.5.2015) (להלן: **"עניין יאסי"**), שם הורה בית הדין, במסגרת אמצעי המשמעת, על פיטוריו לאלתר של עובד הממלא תפקיד שטח ביחידת פיקוח ואכיפה, שהורשע בכך שב-15 הזדמנויות שונות על פני כארבעה חודשים דיווח דיווחים כוזבים בכך שהצהיר על שעות עבודה בגין **"יציאה בתפקיד"** ליעדים שונים, הגם שבאותה עת שהה בביתו, וכן דיווח

על שעות נוספות ואש"ל וקיבל שכר שלא כדין.

ב"כ המערערת ביקשה ללמוד גזירה שווה לענייננו, אך אינני סבור כך, ולו מן הטעם שאמצעי המשמעת בעניין **יאסי** היו מוסכמים במסגרת הסדר טיעון, מה שאין כן במקרה שבפנינו.

יצוין, כי בעניין **יאסי** הנ"ל, מדובר היה בעובד שהוותק שלו היה כ-18 שנה בעוד שבענייננו הוותק של המשיבה כפול: 37 שנות שירות.

לא זו אף זו: בעניין **יאסי** הנ"ל ציין הנאשם עצמו, כי "**אינו רוצה להישאר בשירות המדינה**" (שם, בעמ' 3), ובהמשך חזר גם בית הדין, בעמ' 7, על כך שהנאשם מאוכזב מן השירות ואינו מעוניין ליטול בו חלק, וזאת במובחן מן המקרה שבפנינו.

מה. יחד עם זאת, גם אינני סבור שניתן לקבוע שמכוח עיקרון אחידות הענישה ראוי שאמצעי המשמעת, כפי שהוטלו על העובד **מאיר לוגסי**, (בד"מ 24/14 מיום 23.6.2014) המועסק גם הוא בשירותי הכבאות בטבריה, יהיו גם אלה שיחולו על המשיבה. אכן, מר מאיר לוגסי הורשע בעבירות דומות לאלה שביצעה המשיבה, וזאת על פני כעשרה חודשים, וכן תקופה נוספת שאינה ידועה לתביעה, ובניגוד למשיבה הוא הורשע גם בעבירה לפי סעיף 17(4) של החוק, עבירה שממנה זוכתה המשיבה.

ואולם, לא ניתן להתעלם מכך שמר מאיר לוגסי הוא עובד מן השורה, בעוד שהמשיבה היא קצינה. סניגורה של המשיבה אף הדגיש את העובדה שהיא הקצינה הראשונה שהוסמכה בקורס קציני כבאות והצלה, ואף שירתה כקצינת מינהלה, ולכן, הנהלים חייבים להיות ברורים וידועים לה.

לכן, סבורני, שקיימת אבחנה בין הרשעתו של מאיר לוגסי ואמצעי המשמעת שהוטלו עליו, לבין הרשעתה של המשיבה, והדבר אמור לבוא לידי ביטוי באמצעי המשמעת המוטלים על המשיבה.

מו. עליי להוסיף ולהתייחס למחלוקת בין הצדדים באשר להודעה (ת/6) שתלה מפקדה של המשיבה על הלוח כשבוע טרם ביצעה את העבירה הראשונה מבין העבירות בהן הורשעה.

ההודעה שנתלתה על הלוח (ת/6) היתה בדבר שינון הנוהל לעניין יציאות שלא בתפקיד, וריענון הנוהל. ב"כ המערערת הצביעה בטיעוניה על החומרה שבהתעלמות המשיבה מהוראתו של המפקד, ואילו הסניגור טען שהמשיבה כלל לא ראתה את ת/6.

אינני רואה חשיבות של ממש במחלוקת זו. אכן, מעדות המשיבה בעמ' 83 לפרוט' עולה, כי ההודעה ת/6 נתלתה: "**בלוח מודעות בחדר מבצעים ואין לי מה לעשות שם ביומן**", ועדותה זו לא נסתרה.

אלא מאי? אינני רואה מקום לייחס לכך חשיבות, ואין הדבר מעלה או מוריד, שהרי ברי שהנהלים, ובכלל זה בנוגע ליציאה שלא בתפקיד, היו ברורים וידועים למשיבה, הן נוכח שנות שירותה הארוכות, והן נוכח היותה קצינת מינהלה.

מז. שותף אני ללבטיו של בית הדין למשמעת נוכח **נסיבותיו המיוחדות מאוד** של מקרה זה, כשמחד גיסא, מדובר בעבירות משמעת שיש בהן משום מעילה באמון ויש לייחס נופך של חומרה לעובדה שעבירות אלה בוצעו על-ידי המשיבה שבהיותה קצינה אמורה היתה לשמש מופת ודוגמא לעובדים האחרים.

מאידך גיסא, קיימות נסיבות אישיות שיש לייחס גם להן משקל, ובכלל זה 37 שנות שירותה של המשיבה, שמתוכן כ-30 שנה היו ללא דופי, תעודות ההצטיינות והערכה להן זכתה, ובנוסף, יש להביא בחשבון את הנסיבות הקשות בעבודתה מאז שנת 2009, כפי שעולה הן מגזר הדין ומהכרעת הדין, והן מן התשתית הראייתית, כפי שהונחה בפני בית הדין.

מח. לאחר ששקלתי בדבר, אינני רואה מקום להתערב בהחלטתו של בית הדין לנקוט במקרה זה, עקב נסיבותיו המיוחדות בדרך של בית הדין, ולהימנע מלהורות על פיטוריה של המשיבה, ואולם, סבורני שלאמצעי המשמעת שהטיל בית הדין על המשיבה (נזיפה והפקעת משכורת אחת), יש להוסיף אמצעי משמעת נוסף, וזאת לפי סעיף 34(4) של החוק (הורדה בדרגה) על מנת ליתן ביטוי לחומרת העבירות שביצעה המשיבה, ואולם תוך כיבוד שיקול דעתו של בית הדין למשמעת שעמד על האיזון שיש להקפיד עליו בין חומרת העבירות לבין הנסיבות האישיות של המשיבה, ובכלל זה הנסיבות הקשות שבעבודתה נוכח מידורה, היותה "**אל תקנית**" מאז שנת 2009, ותחנוניה כי תשובץ בעבודה מתאימה.

מט. התוצאה מכל האמור לעיל היא, שאני מקבל חלקית את ערעורה של הנציבות ומורה, כי בנוסף לאמצעי המשמעת שהטיל בית הדין בגזר דינו על המשיבה, יתווסף אמצעי משמעת נוסף:

הורדה בדרגה אחת למשך שנתיים.

כל שאר חלקי גזר דינו של בית הדין יעמדו בעינם ללא שינוי.

נ. לסיום, אצטרף אף אני למשאלתו של בית הדין, כי המשיבה תקפיד מעתה ואילך על מילוי כל הוראות הממונים עליה, וכי מפקדי השירות ינסו לשלבה בצורה נאותה בעבודה, וככל שלא יתאפשר הדבר, תיבחן האפשרות לאפשר למשיבה לסיים את השירות באופן שישיב את רצון כל הצדדים.

כך ראוי שייעשה.

ניתן היום, י' כסלו תשע"ו, 22 נובמבר 2015, בהעדר הצדדים.

המזכירות תמציא את העתקי פסק הדין לבאי כוחם של שני הצדדים.